

Ajalehes Päevaleht 1921 ilmunud sõnum. Taga-Kaukaasia: Abhaasia: Salme ja Sulevi. Gruusia riigi vallutamine Nõukogude Venemaa poolt. Nõukogude võimu salakaval taktika ja teguviisid Salme, Sulevi jt. külade riisumisel ja kurnamisel. Eesti kommunistide saamine poliitiliseks järelevalveks Sulevisse ja Salmesse. Digiteeris Andres Aule, kirjaviis muutmata.

Päevaleht (nr. 320), 29. november 1921, lk. 5

Salme ja Sulewi asundustest.

Nimetatud asundused jäid enamlaste walitsuse alla käesolewa aasta märtsikuu lõpul, kui nõukogude ja Gruusia riikide wahel sõda lahti puhkes, mille järeldusena Gruusia, kui iseseisew riik häwitati. Esialgu jätsid enamlased asundused puutumata ja rahwas arwas, et see juba tähendab uut enamlaste kurssi, millest nii palju ja sagedasti räägiti. Asunikud hingasid natukene kergetemini ja hirm enamlaste wägiwallategude eest hakkas aegamööda kaduma. Sarnane ajajärk kestis lõikuseni. Siis hakkas enamlus oma rekwireerimise küüsi ja hambaid igal pool ja igal sammul näitama. See on harilik enamlaste taktika — esialgu uue maanurga allaheitmise järele natukene aega wabadust — mõnikord isegi kaunis suurt wabadust, et keegi midagi ära ei peidaks, ehk waremalt ärapeidetud loomi jälle walgele tooks ja redusse pugunud isikud koju tagasi tuelksid ja kui see juba sündinud, siis alles algab inimeste poimine ja wangistamine ja waranduse riisumine ja röõwimine. Nii oli lugu ka Salmes ja Sulewis, ainult selle wahega, et nimetatud asundustes see wabaduse, wõi ootamise aega natukene pikem oli, kui ta harilikult on ja asunikud juba hakkasidki uskuma, et enamlus on oma iseloomu muutnud. Kuid see oli eksitus. Kohe kui uus lõikuse aeg kätte jõudis, hakkasid kõikisugu „prodna-logisid” — natuurmaksusid nõudma. Need nõudmised läksid päew-päewalt raskemaks ja selles suhtes edenemine läheb praegugi edasi. Igasugustest põllu- ja karjasaadustest wõetakse „toll” ja õieti raskel kujul. Iseäranis karja peal lasub raske maks — nõutakse lehmadel liha- ja piimasaadusi — lam-mastelt liha ja willa. Et sarnasest suurest willa nõudmisest ometi kord lahti saada, tapawad asunikud lambad sootumaks ära — see on ainukene abinõu, kuidas kuulmata suurest willa maksust (1. kategooria Kaukaasias) lahti saada ja nii läheb asunikkude kari kaduma.

Kuid see pole weel kõik — inimesi ei lasta lihtsalt tööd teha oma majapidamises — aetakse alalõpmata küüti ja kroonutööle. Sepad on kõik wangi pandud, ei ole enam kedagi, kes hobuseid rautaks — aga rautamata hobused ei saa käia. Niisuguseid luukruid hobusid on asundustes juba küllalt. Kroonutöödel käimiste tõttu jääwad omad kodused tööd tegemata ja see on ettevalmistus tulewase aasta järjekorralise nälja jaoks. Seppade puudumise pärast on ka wankrid lagunened ja reed rautamata.

Peale otsekoheste rekwireerimiste on veel kaudne rekwireerimine, nii kawalasti sisse seatud, et inimene ise häda sunnil peab oma kraami natukese pool muidu ära andma.

Lugu seisab selles, et kaupa saab ainult kraami wastu. Ja sellel alal on talupoja produktid kuulmata odawaks määratud. Pea wäljaweo aineks Salme ja Sulewi asundustes on kuiwatatud Prantsuse ploomid — ja ploomid kaswawad seal ilusad ja maitsewad. Endisel ajal maksis Prantsuse ploomi puud 10—12 rubla. Aga praegu?

Nüüd antakse puuda ploomide eest tasuks kas 7 arssinat sitsi, mis endise hinna järele $10 \times 7 = 70$ kop. wälja teeb; ehk 10 naela raudnaelu, mis 50—70 kop. wäärt, ehk 1—1½ puuda soola — enne 25—30 kop. See on 20—40 kord odawam, kui loomulik hind peaks olema.

Ka Eesti kommuniste on siia juba hea kari söögi peale saadetud, kes asunikkude poliitilise waadete järele peawad walwama ja nende kohale jõudmise ja walwamise järele ongi kohe mitmed wangi wõetud ja kinni pandud.

Asunikkude meeolelu on äärmiselt raske ja rõhutud, kuid loodawad siiski ehk paranewad ometigi kord ajad.

—m—